

บทคัดย่อ

177891

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : ปัญหาการเข้าสู่ตำแหน่งตุลาการศาลปกครองของผู้มีวิชาชีพ
ทนายความ

ชื่อผู้เขียน : นายสิทธิศักดิ์ สถิตย์

ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา : 2548

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. รองศาสตราจารย์จรัส เล็งวิทยา ประธานกรรมการ
2. ศาสตราจารย์ (พิเศษ) สุชาติ ธรรมาพิทักษ์กุล

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงรูปแบบ วิธีการ ในการเข้าสู่ตำแหน่ง
ตุลาการศาลปกครองของต่างประเทศ และตุลาการศาลปกครองของไทย รวมทั้ง
กระบวนการในการคัดเลือกตุลาการศาลปกครอง จากผู้มีวิชาชีพทนายความของไทย
เพื่อเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสม ในการกำหนดคุณสมบัติของผู้มีวิชาชีพทนายความที่
จะเข้าสู่ตำแหน่งตุลาการศาลปกครองชั้นต้นของไทย

จากการศึกษาพบว่าคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองออกประกาศกำหนด
คุณสมบัติผู้มีวิชาชีพทนายความในการเข้าสู่ตำแหน่งตุลาการศาลปกครองชั้นต้น จะต้อง
มีประสบการณ์ในคดีปกครองมาไม่น้อยกว่า 25 คดีหรือ 30 คดี ได้กลายเป็นปัญหาทาง
กฎหมายที่ขัดต่อหลักความเสมอภาคของบุคคลตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา 30
เป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะทนายความจำนวนน้อยมากที่จะเคย
ว่าความในคดีปกครองมาไม่น้อยกว่า 25 หรือ 30 คดี ทั้งถือว่าการสร้างขั้นตอนโดย
ไม่จำเป็น หรือเป็นการสร้างภาระเกินควรหรือเป็นการปิดกั้น หรือเป็นการกีดกันผู้มี
วิชาชีพทนายความ ประกาศของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง ทั้ง 3 ฉบับจึง
สมควรแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมอย่างแท้จริงกับผู้มีวิชาชีพทนายความ

การกำหนดให้ผู้มีวิชาชีพทนายความ มีประสบการณ์ในคดีปกครอง 25 คดีหรือ 30 คดี เป็นเรื่องที่ปฏิบัติได้ยาก ภายใต้สภาพพหุที่ประกอบเข้ากันเป็นระบบศาลปกครอง คือ ศาลปกครองมีระบบตุลาการเจ้าของสำนวน และตุลาการผู้แถลงคดี ศาลปกครองจะดำเนินกระบวนการพิจารณาหรือไม่ก็ได้ ศาลปกครองจริง ๆ แล้วจะต่อสู้คดีกันด้วยเอกสารหรือหนังสือที่เป็นลายลักษณ์อักษรเป็นหลัก กับทั้งโดยเนื้อหาของงานในตำแหน่งตุลาการศาลปกครองแล้ว จะไม่ได้ผูกติดอยู่กับกระบวนการวิธีพิจารณาในศาล ตุลาการจะออกนั่งพิจารณาหรือไม่ก็ได้ หากสามารถแสวงหาพยานหลักฐานในคดีได้อย่างเพียงพอ ก็ไม่ต้องดำเนินกระบวนการวิธีพิจารณาในศาลก็ได้ งานในตำแหน่งตุลาการศาลปกครองที่แท้จริงแล้ว ก็คือการแสวงหาพยานหลักฐานเข้ามาในคดีให้เพียงพอซึ่งในส่วนนี้ตุลาการศาลปกครองมีพนักงานคดีปกครองเป็นผู้ช่วยเหลืออยู่แล้ว กับทั้งสามารถเรียกพยานหลักฐานเข้ามาในคดีได้อยู่แล้ว จากนั้นก็จะอยู่ที่กระบวนการเขียนคำพิพากษา ซึ่งหากพิจารณาเนื้อหาของงานดังกล่าวแล้วผู้ที่มีวิชาชีพทนายความจึงน่าจะเข้าสู่ตำแหน่งตุลาการศาลปกครองได้ โดยไม่จำเป็นที่จะต้องผ่านประสบการณ์ในการดำเนินคดีปกครองเป็นจำนวนมากตามที่คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง กำหนดแต่อย่างใด

ทั้งนี้ การเข้าสู่ตำแหน่งตุลาการศาลปกครองไทย เป็นระบบที่ค่อนข้างปิด กำหนดคุณสมบัติเฉพาะไว้เพียงคนกลุ่มเล็กๆ ผ่านงานในระบบราชการ การกำหนดคุณสมบัติไว้เช่นนี้ จะทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคในการคัดสรรตุลาการในศาลปกครอง จึงควรจะผ่อนคลายคุณสมบัติให้มีระบบที่เปิดกว้างขึ้น โดยคุณสมบัติทั่วไปคงเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด แต่ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ควรกำหนดหลักเกณฑ์ให้น้อยลง เช่น ทนายความอาจจะกำหนดระยะเวลาเพียง 5 ปี 8 ปี หรือ 10 ปีตามคุณวุฒิ การศึกษาและประสบการณ์ ตามที่คณะกรรมการตุลาการศาลปกครองสูงสุดกำหนด ซึ่งหากผ่อนคลายคุณสมบัติต่าง ๆ ได้ เชื่อว่าระบบศาลปกครองสามารถคัดเลือกบุคคลผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้ามาสู่ระบบศาลปกครองได้เพิ่มขึ้น อีกทั้งจะสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการจัดตั้งศาลปกครองได้ในที่สุด

ABSTRACT

177891

Thesis Title : Problems Facing Practicing Lawyers in Becoming
Judges in Administrative Courts

Student's Name : Mr. Sittisak Satit

Degree Sought : Master of Laws

Academic Year : 2005

Advisory Committee :

1. Assoc. Prof. Jaral Lengvithaya Chairperson
2. Prof. Suchart Thammakitakul

The objective of this thesis is to study the procedure for becoming an Administrative Court judge in foreign nations and in the Thai Administrative Court System. The study includes the process of selecting attorneys to fill the Administrative Court judge vacancies which are available in the Administrative Court of First Instance. The object is to propose appropriate guidelines and qualifications for attorneys who wish to become judges in the Administrative Court of the First Instance in Thailand.

After having reviewed the Announcement of the Administrative Court Committee on the Qualifications of Attorneys wishing to become Judges of the Administrative Court of the First Instance, the attorneys must have handled at least 25-30 administrative law cases. Such a requirement is unfair since there are only a very few attorneys who have represented their clients in

at least 25-30 administrative law cases. Such a requirement is unnecessary and too much of a burden to practicing attorneys in general. It is also an unnecessary obstacle for practicing attorneys. It is recommended that the three Announcements of the Administrative Court Committee be revised to eliminate these problems.

The requirement that practicing attorneys must have had experience in at least 25-30 Administrative Court cases is a difficult requirement to fulfill. Under the present Administrative Court System the judges perform different functions. Some of the judges are responsible for handling briefs. Some judges are responsible for making announcements of the Court's decisions. The Administrative Court may or may not conduct a trial. Case handled by the Administrative Court are mainly based on written arguments. The substance of the work of the Administrative Court is not tied to the trial proceedings of the Court. The judges may not conduct a formal trial if they have enough evidence to decide the case. Judges have the help of the Administrative Court Assistants. The judges themselves are also empowered to summon witnesses in a case. The last stage of the procedure is to write the Court decisions.

If we examine the substance of the work of the Administrative Court judges, it is possible for practicing lawyers to become qualified Administrative Court judges. Practicing lawyers may have sufficient experience to meet the standards of the Administrative Court Committee. However, the chances of practicing lawyers becoming Administrative Court

judges are very limited, since current qualifications for the candidates for an Administrative Court judgeship can only be fulfilled by a small group of people who were in government service. The current qualifications for the candidates for the administrative judgeship are an obstacle to the recruitment of Administrative Court judges. It is therefore proposed that the qualifications for the candidates for Administrative Court judgeships should be modified. As for the general qualifications, they should be the same as those stipulated by the law. The period of past service and experience should be shortened; for example, the period of experience for attorneys should be reduced to 5 or 8 years depending on their educational qualifications. If the Administrative Court modifies the qualification requirements for the candidates for Administrative Court judgeships, the Court would be able to recruit more qualified judges into its system pursuant to the intent of the of the establishment of the Administrative Court.